

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

КАФЕДРА СТАТИСТИКИ

НАУКОВІ ПРОБЛЕМИ ГОСПОДАРЮВАННЯ НА МАКРО-, МЕЗО- ТА МІКРОЕКОНОМІЧНОМУ РІВНЯХ

**ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
НА XVI МІЖНАРОДНІЙ НАУКОВО-ПРАКТИЧНІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**СЕКЦІЯ
«СТАТИСТИЧНІ МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСІВ НА МАКРО- ТА МЕЗОРІВНЯХ»**

ОДЕСА 2018

УДК 311.213.3:330.34
БК 65.051

Статистичні методи дослідження соціально-економічних процесів на макро- та мезорівнях. Міжнародна науково-практична конференція «Наукові проблеми господарювання на макро-, мезо- та мікроекономічному рівнях», Одеса 26-27 квітня 2018 р. Одеса, ОНЕУ. – 2018. – 31 с.

Автори:

Вітківська К.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Милашко О.Г. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Ольвінська Ю.О. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Піскун А.В. – к.е.н., викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Погорелова Т.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Самотоєнкова О.В. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Семенова К.Д. – к.е.н., доцент кафедри статистики Одеського національного економічного університету,

Тарасова К.І. – к.е.н., викладач кафедри статистики Одеського національного економічного університету.

У тезах доповідей наводяться результати дослідження науковців кафедри статистики щодо застосування сучасних статистичних методів для оцінки соціально-економічних процесів в Україні і окремих регіонах. Висновки та рекомендації авторів можуть бути корисними для викладачів, аспірантів і студентів, які займаються аналізом процесів, що відбуваються в суспільстві та економіці країни.

ЗМІСТ

Милашко О.Г. Статистичний аналіз ринку туризму в Україні	4
Ольвінська Ю.О. Регіональні розбіжності рівня знань учнів за результатами ЗНО	6
Погорєлова Т.В. Статистична характеристика фінансових результатів банківської системи України	10
Піскун А.В. Статистичний аналіз домогосподарств Одеської області	15
Самотоєнкова О.В. Статистична оцінка ефективності інвестицій.....	17
Семенова К.Д. Особливості статистичного аналізу якісних даних.....	20
Тарасова К.І. Статистичний аналіз розповсюдження мобільної економіки в світі.....	22
Вітковська К.В. До питання про історію проведення вибіркового обстежень.....	28

СТАТИСТИЧНИЙ АНАЛІЗ РОЗПОВСЮДЖЕННЯ МОБІЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ В СВІТІ

У всьому світі смартфони, планшети та інші пристосування зростаючої родини «розумних» переносних пристроїв трансформують життя людей, їх дозвілля і способи спілкування, що надає інформаційній революції все більш мобільний характер. Мобільне проникнення зростає, витрати на доступ і пристрої знижуються, та все більше людей в розвинених країнах і країнах що розвиваються використовують мобільний Інтернет в якості свого першого, а часто й єдиного способу виходу в мережу [1, с. 95].

Зрозуміло, залишаються й важливі невирішені проблеми з мережевою інфраструктурою, доступом до віддалених зон, конфіденційністю та захистом даних, але поєднання споживчого попиту та ринкових інновацій послідовно і успішно стимулює зростання мобільного Інтернету, створюючи величезні економічні та соціальні вигоди, які необхідно оцінювати.

Згідно з даними статистики, сьогодні існує близько 5 млрд. зареєстрованих мобільних пристроїв. Точна кількість, а також кількість зареєстрованих мобільних телефонів в Україні представлена на рис. 1-2.

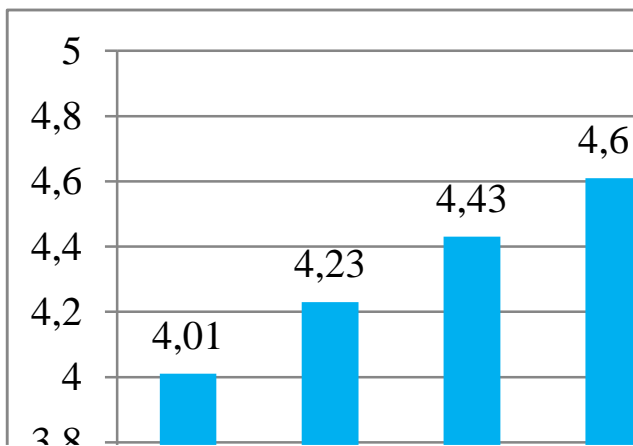

Рис. 1. Динаміка загальної кількості зареєстрованих мобільних телефонів в світі, млрд. од.

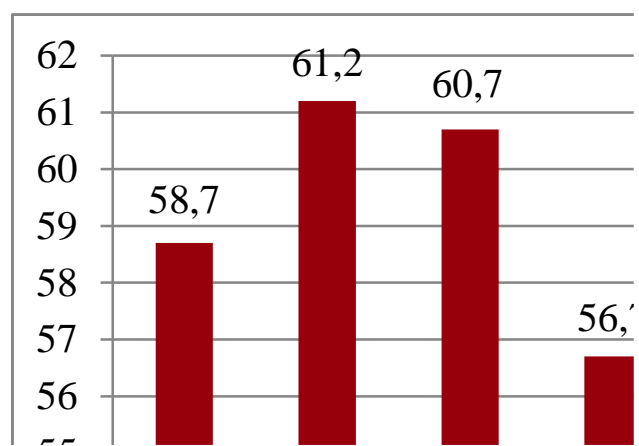

Рис. 2. Динаміка загальної кількості зареєстрованих мобільних телефонів в Україні, млн. од.

Таким чином, в середньому на кожного жителя України припадає 1,4 мобільних телефони, у той час як в світі цей показник дорівнює приблизно 0,6 (рис 3).

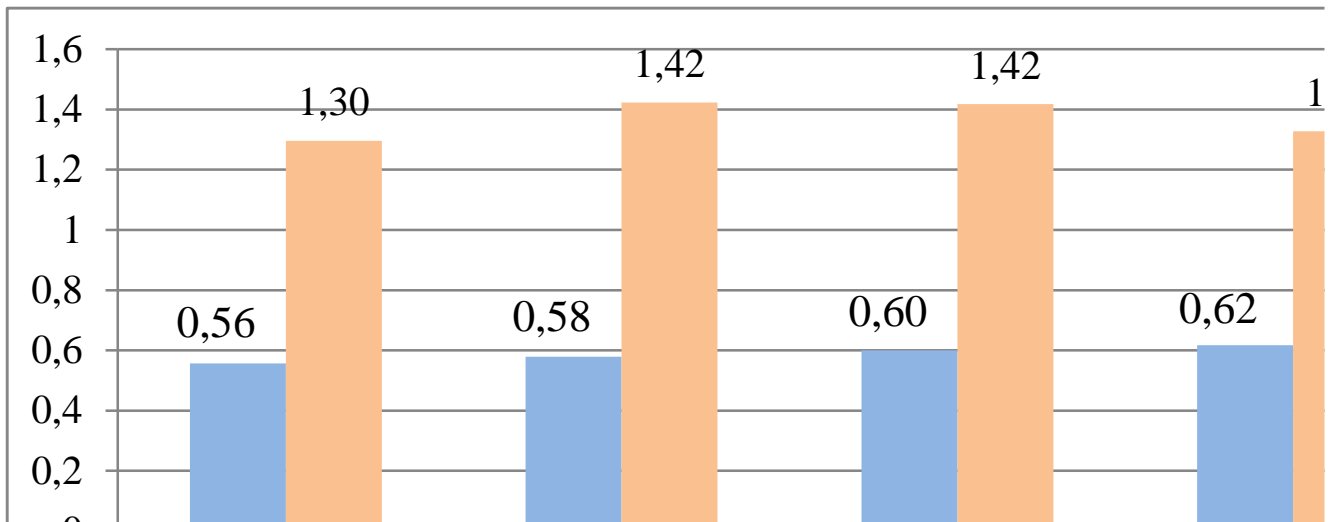

Рис. 3. Кількість мобільних телефонів, що припадають на одного жителя, од.

Більше третини цих пристроїв – смартфони. Більш того – для розвинених країн, кількість смартфонів у загальній кількості мобільних пристроїв становить близько 90% (рис. 4).

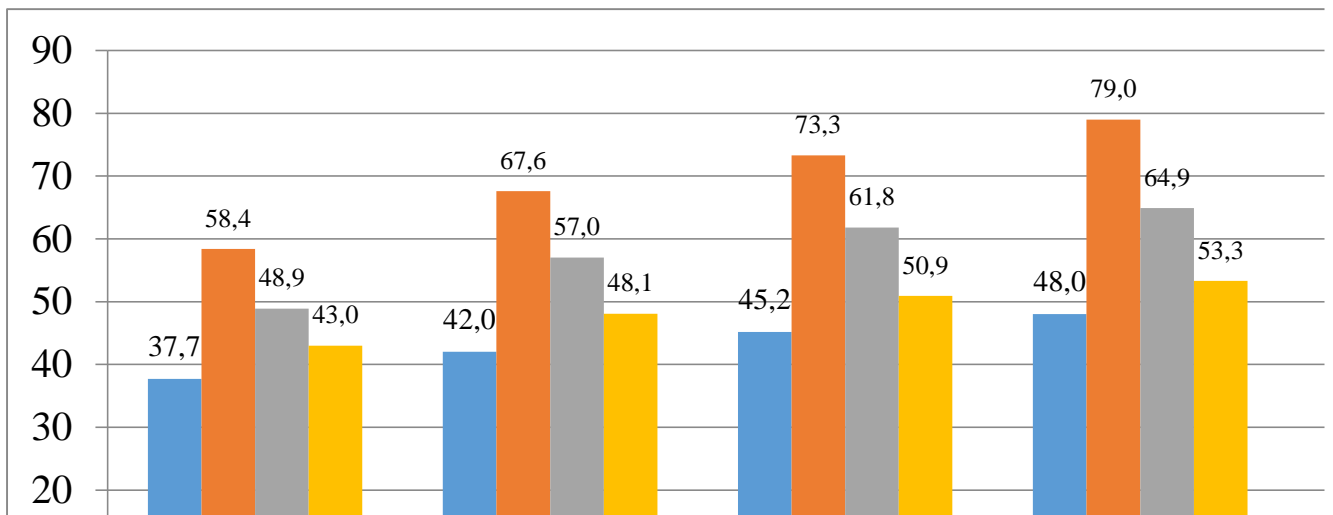

Рис 4. Питома вага смартфонів у загальній кількості мобільних пристроїв, %

Приблизно 60% цих смартфонів мають доступ до всесвітньої мережі. Для порівняння, ще 5 років тому доступ мали тільки 18% мобільних пристроїв. Це зростання забезпечено, передусім, збільшенням вибору «розумних» пристроїв на ринку, а також масштабним мережевим покриттям [2].

Близько 60% населення світу зараз охоплено зв'язком 3G; країни ЄС мають 90% 3G покриття; США – 96% покриття 4G. Навіть гора Еверест знаходиться в режимі онлайн з можливістю підключення 4G на висоті понад 5 тис. метрів. За прогнозами експертів, до 2020 року бездротовий Інтернет покриє 85% Земної кулі, а кількість підключених до світової мережі пристроїв перевищить 50 млрд. [3].

Ці явища несуть за собою безліч змін, як в технічному, так і в економічному, соціальному та поведінковому плані. Однак явище мобільної

економіки в силу своєї новизни є не до кінця вивченим, що обумовлює актуальність теми дослідження.

Найближче майбутнє людства – повсюдне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) в парадигмі Інтернету речей; проекти з використанням ІКТ створюють системи «розумних» міст, транспорту та охорони здоров'я, покращуючи нашу якість життя і безпеку.

Мобільна революція стала причиною істотних змін в поведінці людей. Безперервний доступ до інформації, друзів і розваг – серед безлічі інших речей – змінює те, як мільярди людей проводять свій день. Викладення фото та відео прямо на ходу стає такою же звичайною справою, як і швидка викладка постів на Twitter і Facebook (рис. 5).

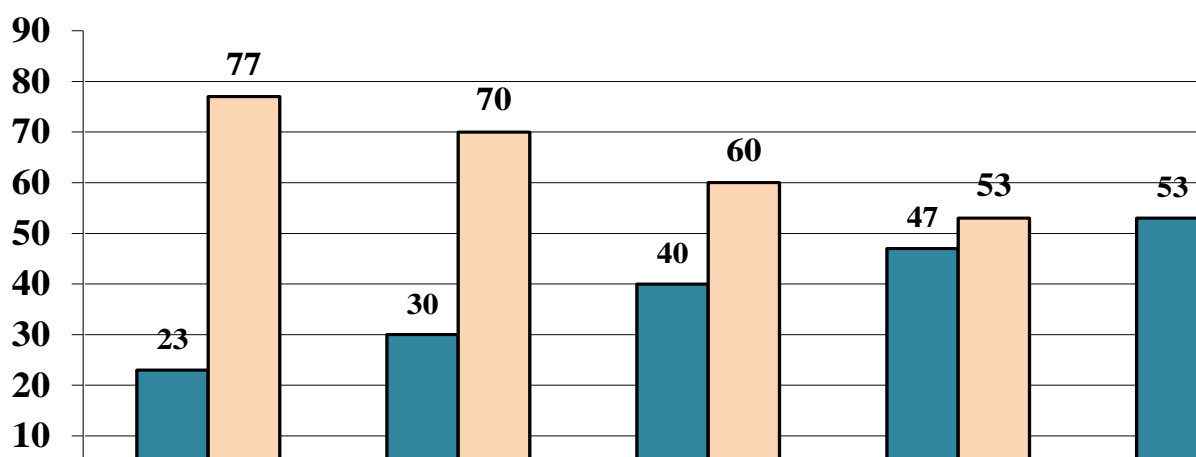

Рис. 5. Динаміка питомої ваги мобільних і інших пристроїв в загальному часі перегляду відео в мережі у 2017 р.,%

У квітні 2018 року чисельність активних щоденних користувачів Facebook склала майже 2 млрд. чоловік, причому 80% з них – користувачі мобільних пристроїв.

Питома вага людей, які використовували мобільний телефон для виходу в мережу по різних країнах приведена на рис. 6.

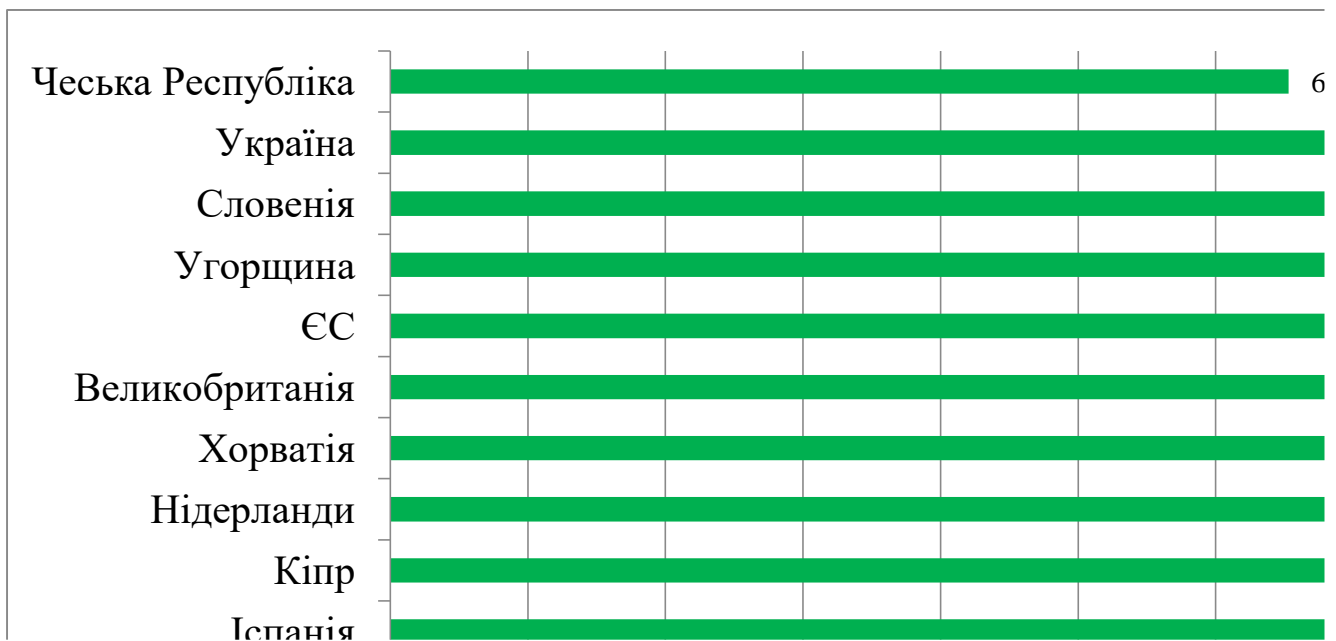

Рис. 6. Питома вага користувачів, які використовували мобільний телефон для виходу в мережу у 2017 р., %

У той же час, мобільні додатки полегшують життя людей і підвищують її якість. Один з провідних розробників, Fitbit, дозволяє користувачам контролювати свою активну та пасивну життєдіяльність, наприклад, враховувати кількість кроків протягом дня, а також тривалість і якість нічного сну. У Кенії, де є серйозна нестача медичного персоналу (7 тис. практикуючих лікарів на 40 млн. жителів), додаток MedAfrica надає медичну консультацію для 10 мільйонів кенійців з мобільним доступом в мережу, тим самим дозволяючи дочекатися приїзду кваліфікованої допомоги. Сервіс Wheelmap, запущений в Німеччині в 2010 р., читає розташування користувача і надає карту, яка показує райони ресторанів, туалетів, шкіл, церков та інших пунктів призначення, розрахованих по їх доступності для інвалідних колясок практично в усьому світі. Microsoft презентувала проект Cities unlocked, що представляє собою навігацію для сліпих.

Однак мобільні технології змінюють не тільки побут людей, вони впливають і на економічну ситуацію в країні; мобільний Інтернет створює абсолютно нові бізнес-моделі та надає особливі бізнес-можливості. Це дозволяє нам говорити про інноваційну бізнес-реальність – мобільну економіку. Всі види бізнесу використовують мобільні технології для поліпшення операцій, скорочення витрат, виходу на нові ринки та залучення більшого числа клієнтів. З повсюдним використанням мобільних пристроїв, цифрова економіка процвітає, так як споживачі отримують доступ до додатків, музики, відео, книг, журналів та інших можливостей у будь-який час дня та ночі, що дозволяє їм купувати необхідні додатки миттєво. Вони також можуть купувати фізичні товари на ходу, використовуючи спеціальні програми для роздрібної торгівлі з таких магазинів, як Walmart, Belle International, Croma (наших національних аналогів – Таврія В і Обжора), або з Інтернет-торгових платформ, таких як Amazon, Rakuten, Taobao та Rozetka.

Стають все більш популярними платіжні додатки, і деякі компанії повністю відмовляються від готівкових розрахунків (наприклад, DA SH, GoCardless, Uber і Nailo). Роздрібні торговці також все більше освоюють не тільки е-комерцію, а й m-комерцію – комерцію мобільних пристроїв. Так, тільки 10% покупок з Walmart відбуваються безпосередньо в магазині. Згідно з даними опитування, проведеного в США, більше 85% клієнтів B2B, переглядають потрібний їм контент на своїх мобільних пристроях, а щонайменше 50% покупців читають огляди, отримують доступ до інформації про продукт і порівнюють функціональні характеристики товарів за допомогою мобільних пристроїв.

Мобільний Інтернет залучає значні інвестиції. Великі компанії від постачальників телекомунікаційних і кабельних послуг (Verizon, Comcast тощо) і виробників обладнання, програмного забезпечення та напівпровідників (Hewlett-Packard, Microsoft, Qualcomm) до постачальників контенту, (Netflix, Pandora), інвестують мільярди доларів на НДДКР і капітальні витрати. Чималі кошти залучають й інноваційні стартапи. З 2010 р. тільки операторами зв'язку в сферу ІКТ було інвестовано 1,2 трлн. доларів.

Мобільний Інтернет поки тільки поверхнево торкнувся багатьох галузей, але вже створив безліч додаткових робочих місць і забезпечив зростання ВВП. У 2016 р. мобільні технології і послуги склали 4,4% ВВП в усьому світі, що еквівалентно в 3,3 трлн. дол. США.

Згідно з дослідженнями Groupe Special Mobile Association, 10% збільшення мобільного широкосмугового зв'язку підвищує ВВП на 1,4% в країнах з низьким і середнім рівнем доходів, що говорить про великий позитивний вплив мобільної економіки й в Україні, де вона тільки почала поширюватися.

Національна комісія, яка здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації стверджує, що саме ринок мобільних послуг розвивається найбільш активно серед усіх інших національних ринків. Тільки за 2016 р. територія покриття мережами 3G збільшилася приблизно в 2,4 рази, а зростання кількості смартфонів і планшетів створило умови для збільшення попиту споживачів на ІКТ послуги і привело до значного збільшення обсягів мобільного Інтернет-трафіку [4].

При цьому мобільні оператори говорять, що сьогодні відбувається поступове «відмирання» класичних телефонних дзвінків і смс – все більша кількість абонентів активніше користується мобільним Інтернетом. Не дивлячись на те, що в невеликих населених пунктах звичайні дзвінки переважають, коли оператор розширює покриття на нову територію, тільки за 2 тижні обсяг Інтернет-трафіку зростає в 4 рази.

У той же час подальше впровадження на телекомунікаційних мережах загального користування України перспективних радіотехнологій вимагає проведення значного комплексу заходів по рефармінгу радіочастотного ресурсу. В свою чергу розгортання мережі LTE провідні мобільні оператори телекомунікацій повинні проводити самостійно.

Існують й інші проблеми для розвитку мобільної мережі в Україні, основними серед яких є низька ефективність управління телекомунікаційною мережею загального користування, нерівномірність забезпечення споживачів телекомунікаційними послугами та відсутність Національного центру оперативно-технічного управління мережами телекомунікацій [5].

Для того, щоб Україна змогла активніше розвивати свою мобільну економіку та йти тим самим шляхом, що й передові країни в цьому напрямку, ми рекомендуємо проводити масштабні дослідження мобільної економіки за авторитетними методологіями; оптимізувати оподаткування ІТ-сфери; організувати постійне статистичне спостереження розвитку ринку мобільних послуг та пристроїв; розробити план з використання широкопasmового доступу у мережу для подолання цифрової нерівності.

Література

1. Семенова Е. Д. Статистика мобильной экономики: большое влияние маленьких вещей / Е. Д. Семенова, К. И. Тарасова // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2017. – № 19. – С. 95-100.
2. Семенова Е. Д. Становление нового цифрового мира и проблемы менеджмента кибер-рисков / Е. Д. Семенова, К. И. Тарасова // Маркетинг і менеджмент інновацій. – 2017. – № 3. – С. 236-244.
3. The Connected World. The Growth Of The Global Mobile Internet Economy [Electronic resource] / The Boston Consulting Group. – 2015. – Available at http://www.transactives.com/Portals/24/docs/GPSS%202015/Growth_of_the_Global_Mobile_Internet_Economy_Feb_2015_tcm80-181599.pdf
4. Semenova K. Statistical research of global cyber-risks: the cost of cyber-crime / K. Semenova, K. Tarasova // Topic questions of contemporary science : collection of scientific articles. – Taunton, MA, United States of America: Aspekt Publishing, 2017. – P. 315-320.
5. Тарасова К. І. Особливості розвитку національного ринку інформаційно-комунікаційних технологій / К. І. Тарасова // International Scientific Conference Innovative Potential of Socio-Economic Systems: the Challenges of the Global World, December 22th, 2017. – Lisbon-Portugal: Baltija Publishing, 2017. – Part I. – pp. 54-56.

